

Tjänsteutlåtande

Socialförvaltningen

Till Vård- och omsorgsnämnden

Datum 2021-08-17

Dnr VON 2021/0060

Svar på uppdrag att se över hur Silviacertifiering kan möjliggöras på samtliga verksamheter i kommunen genom att utforma en modell där finansiellt stöd kan sökas hos kommunen för genomförandet av certifieringen

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden har fått i uppdrag av Kommunfullmäktige att se över möjligheten till Silviahemscertifiering i kommunens samtliga verksamheter genom utbildning av Silviahemmet. En modell där verksamheterna kan söka finansiellt stöd hos kommunen ska enligt uppdraget utformas.

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

Att under 2022 genomföra en satsning för att möjliggöra Silviahemscertifiering av samtliga verksamheter inom särskilt boende, hemtjänst, dagverksamhet och träffpunkter i Österåkers kommun. Detta ska finansieras genom statsbidrag ”säkerställa god vård och omsorg av äldre personer” där Österåkers kommun tilldelats 16 676 071 kronor. Betalning kan ske 2021.

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden har fått i uppdrag av Kommunfullmäktige 2021-11-23 § 13:3 beslut om budget 2021 plan 2022-2023, att utreda möjligheter att genomföra Silviacertifiering på samtliga verksamheter i kommunen genom att utföra en modell där finansiellt stöd kan sökas hos kommunen för genomförandet av certifieringen. I rapporten ”Information om Silviahemscertifiering av verksamheter inom vård och omsorg i Österåkers kommun” presenteras hur certifieringen kan genomföras och finansieras.

Förvaltningens slutsatser

Silviahemmet i Stockholm verkar för att sprida kunskap om demenssjukdom med målet högsta möjliga livskvalitet för personer som lever med demens och deras anhöriga. Silviahemmets certifieringsprogram innebär att all personal på en enhet d v s vårdpersonal, städpersonal, vaktmästare, chefer mm blir utbildade i demensvård utifrån Silviahemmets vårdfilosofi. I certifieringsmodellen fokuseras på utbildad personal, gott ledarskap, gemensam vårdfilosofi och arbetssättet. Målet med arbetssättet är att uppnå högsta möjliga livskvalitet för demenssjuka, oavsett sjukdomsgrad, och deras anhöriga.

Utbildningen sker i tre steg: steg 1 är en tre dagar lång utbildning för samtliga medarbetare, steg 2 är en utbildning om en dag för arbetsledare och steg 3 är en tre dagar lång reflektionsutbildning med uppföljande handledning för minst 2 undersköterskor/avdelning. Utbildningen riktar sig till

Tjänsteutlåtande

verksamheter med demens- så väl som somatiskinriktning. Aktuella verksamheter är särskilda boenden, hemtjänst, träffpunkter och dagverksamheter.

Kostnaden för Silviahemscertifiering av en verksamhet i Silviahemmets regi består av en uppstartsavgift på 50 000 kr, steg 1, 20 000 kr/dag, steg 2, 20 000 kr/dag, steg 3, 20 000 kr/dag samt handledning för reflektionsledare 10 000 kr o materialkostnader. Utöver det tillkommer även verksamheternas kostnader för nödvändig vikarietäckning i den ordinarie verksamheten. Samtliga medarbetare i en verksamhet ska delta i utbildningen. Kravet för att verksamheten ska certifieras är att minst 70 % av de anställda ska ha genomfört utbildningen och alla moment i processen ska vara godkända. Certifieringen varar i tre år och kan därefter förnyas om de ställda kraven för detta är uppfyllda. En uppföljning sker en gång/år. Österåkers kommun har tilldelats 16 676 071 kronor i statsbidrag för att säkerställa god vård och omsorg av äldre personer. Socialstyrelsen betalar ut statsbidraget under 2021. Detta kan användas till och med 2021-12-31. Kommun ska senast 2022-02-28 redovisa till Socialstyrelsen hur medlen har använt. Detta sker genom ett webbaserat återrapporteringsformulär. Rekvirerade medel för 2021 kommer inte att återkrävas. Verksamheterna som genomgår utbildning för Silviahemscertifiering kan ansöka om pengar hos kommunen för utbildnings- samt vikariekostnader och detta finansierar kommunen genom ovanstående statsbidrag.

Processen för Silviahemscertifiering är omfattande och tar tid. En planering för en satsning på Silviahemscertifiering bör ske i nära samverkan med berörda verksamheter och genomföras under en längre tidsperiod. Hur lång tid certifieringsprocessen tar beror på hur stor enheten är men tar vanligtvis minst tre månader. Enligt Silviahemmet kan en uppstart ske först under våren eller hösten 2022 men betalning kan om så önskas ske redan 2021.

Förvaltningen har kontaktat alla hemtjänst- och särskilt boendeförare samt alla dagverksamheter och träffpunkter för att undersöka intresset för en Silviahemscertifiering. Fyra privata hemtjänstutförare har svarat. Allegio Omsorg uttrycker att de hellre byter denna utbildning mot utbildningen Stjärnmärkt demens. Omsorgsfamiljen Vård och Omsorg H E M Buhres hemtjänst samt Oliva hemomsorg uttrycker intresse för certifiering. RO Omsorg, uttrycker att de kan vara intresserade nästa år. Nattpatrullen, larmgruppen och träffpunkterna samt syn- och hörselinstruktören har redan en planering för genomförandet av Silviahemscertifiering och datum är inbokade. Utföraren har redan fått ersättning för detta. När det gäller de dagliga verksamheterna är den som drivs av Ansvar och omsorg inte intresserade i nuläget. Ansvar och omsorg är inte heller intresserade att certifiera sitt särskilda boende eller växelvård och korttidsboende. Den dagliga verksamheten som drivs av Attendo Vårdbo är liksom boendet redan Silviahemscertifierat. Muskötvägen 25 som drivs av Förenade Care och Norrgårdshöjden som drivs av Humana är positivt inställda till Silviahemscertifiering. Övriga verksamheter har inte svarat på förfrågan om intresse trots påminnelser.

Förvaltningens slutsats är att en Silviahemscertifiering av samtliga verksamheter i Österåkers kommun kan genomföras med start 2022. Detta kan finansieras genom att de aktuella verksamheterna söker ersättning för utbildnings- och vikariekostnader hos Österåkers kommun. Österåkers kommun finansierar det med de medel som kommunen beviljats genom statsbidrag för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer. Österåkers kommun har tilldelats 16 676 071 kronor.

Tjänsteutlåtande

Bilagor

Utredning ”Information om Silviahemscertifiering av verksamheter inom vård och omsorg i Österåkers kommun 2021-08-02”

Susanna Kiesel
Socialdirektör

Åsa Lundgren
Enhetschef

Karin Leo
Sakkunnig

Expedieras

Kommunfullmäktige

Digitala Signaturer

Signerad med: Anställda
Signerad av: Åsa Lundgren, Enhetschef
Datum: 2021-08-17 16:14 +02:00

Signerad med: Anställda
Signerad av: Susanna Cleveborg Kiesel, Socialdirektör
Datum: 2021-08-18 08:25 +02:00

Datum: 2021-08-02
Diarienummer: 2021/0060

Information om Silviahemscertifiering av verksamheter inom vård och omsorg i Österåkers kommun

Vård- och omsorgsnämnden har fått i uppdrag av Kommunfullmäktige 2020-11-23 § 13:3 beslut om budget 2021 med plan 2022-2023 att se över hur Silviacertifiering kan möjliggöras på samtliga verksamheter i kommunen genom att utforma en modell där finansiellt stöd kan sökas hos kommunen för genomförandet av certifieringen.

Informationen har sammanställts efter kontakt med Stiftelsen Silviahemmet samt kontakt med vård och omsorgsboendet Attendo Vårdbo som sedan tidigare är Silviahemscertifierade. Information har även inhämtats genom mailkontakt med de aktuella verksamheterna och enhetschef på enheten stöd till äldre och funktionsnedsatta.

Stiftelsen Silviahemmet

Stiftelsen Silviahemmet grundades på initiativ av H.M. Drottning Silvia 1996. Silviahemmet verkar för att sprida kunskap om demenssjukdom med målet högsta möjliga livskvalitet för personer som lever med demens och deras anhöriga. Utbildningsverksamheten är omfattande och riktar sig till anhöriga, medarbetare inom vård och omsorg liksom till andra yrkesgrupper som berörs. Silviasyster- och Silviasjuksköterskeutbildning samt utbildningscertifieringar av hela enheter paras med breddutbildningar i praktisk demensvård för olika personalkategorier inom vården. Antalet Silviahemscertifieringar ökar i landet vilket innebär att hela enheter t ex sjukhusavdelningar, vård- och omsorgsboende, hemtjänstenheter med flera låter utbilda sina medarbetare i demensvård utifrån Silviahemmets vårdfilosofi. Silviahemmet strävar efter att aktivt delta i utvecklingen av god vård och omsorg av personer med demenssjukdom och deras anhöriga. Silviahemmet certifieringsprogram innebär att all personal på en enhet, d v s vårdpersonal, städpersonal, vaktmästare, chefer mm blir utbildade i demensvård utifrån Silviahemmets vårdfilosofi. Filosofins mål är att uppnå högsta möjliga livskvalitet för personer med demenssjukdom och deras närstående oavsett sjukdomsgrad.

Enligt information från Silviahemmet är målet med certifieringen att införliva ett helhetsperspektiv i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom samt att stimulera till fortsatt och kontinuerlig kompetensutveckling och regelbunden reflektion.

Certifieringen innebär att all personal på enheten erhållit en utbildning i demensvård enligt modellen som Silviahemmet har tagit fram. Modellen utgår från Silviahemmets vårdfilosofi som bygger på det palliativa arbetssättet och är uppdelat i följande hörnstenar:

- Symtomkontroll / Personcentrerad vård
- Teamarbete
- Anhörigstöd
- Kommunikation och relation

För att uppnå hög kvalitet i vård och omsorg har tre viktiga delar identifierats; utbildad personal, gott ledarskap och gemensam vårdfilosofi och arbetssätt. Silviahemmets certifieringssystem fokuserar på dessa tre områden.

Certifieringsprocessen

Utbildningen genomförs i tre steg med efterföljande handledning av reflektionsledare.

Steg 1 – Basutbildning - Alla medarbetare på enheten deltar i tre dagars utbildning, totalt 21 timmar, inom demens utifrån Silviahemmets vårdfilosofi. Samtliga deltagare genomgår ett skriftligt test före och efter utbildningen. Utbildningen sker på arbetsplatsen.

Steg 2 – Arbetsledarutbildning - Arbetsledarutbildningen omfattar samtliga arbetsledare som genomgått steg 1. Utbildningen omfattar en heldag. Inriktningen är Silviahemmets vårdfilosofi med betoning på att leda teamarbete. Utbildningen sker på Silviahemmet eller på arbetsplatsen.

Steg 3 – Reflektionsledarutbildning - Minst två undersköterskor per avdelning genomgår denna utbildning. Dessa undersköterskor ska helst inte vara arbetsledare. Utbildningen syftar till att förmedla kunskap om hur man leder reflektions- och speglingsstunder på enheten. Kursdeltagarna får lära sig en metod för att på egen hand genomföra reflektionsstunder. Utbildningen omfattar tre dagar varav den tredje dagen sker efter en till två månader

Efter utbildningen sker handledning av reflektionsledarna vid två tillfällen.

Certifieringen innebär att enheten har erhållit en utbildning enligt den modell som Silviahemmet tagit fram. Ett numrerat certifikat delas ut till enheten då alla moment i processen är godkända. Certifieringen varar i tre år. För bibehållet/förnyat certifikat efter 3 år krävs att totalt 70 % av alla anställda har

genomgått steg 1 och att alla arbetsledare är utbildade enligt steg 2 samt att minst två undersköterskor per avdelning är reflektionsledarutbildade och leder reflektionsstunder.

Silviahemscertifierade verksamheter

De verksamheter som kan vara aktuella för Silviahemscertifiering är särskilda boenden både med somatisk- och demensinriktning, dagverksamheter, träffpunkter samt hemtjänstverksamheter. I någon kommun har även biståndshandläggare certifierats.

Tyresö kommun lät Silviahemscertifiera alla sina vård- och omsorgsenheter 2018. Det var den första och hittills enda hela kommun som genomfört denna satsning.

Kostnad

Kostanden för utbildning av en verksamhet med 40 medarbetare i Silviahemmets regi är ca 276 000 kr exklusive moms. I denna kostnad ingår en uppstartsvavgift för certifiering på 50 000 kr, varje utbildningsdag kostar ca 20 000 kr för en grupp om ca 20 deltagare. Två handledningstillfällen för reflektionsledare kostar ca 10 000 och kurslitteratur för 40 personer kostar 16 000. Silviahemmet uppger att ett eventuellt paketpris med något lägre kostnad kan diskuteras när det är klart hur många verksamheter och hur många medarbetare som ska utbildas totalt. Enligt Silviahemmet kan en utbildning tidigast startas upp våren eller hösten 2022. Betalning sker i förskott och kan göras innan årsskiftet 2021/2022 om så önskas.

Utöver utbildningskostnader tillkommer verksamhetens kostnader för nödvändig vikarietäckning i den ordinarie verksamheten. Samtliga medarbetare i en verksamhet ska delta i utbildningen. Varje medarbetare ska i steg 1 delta i utbildning totalt 21 timmar. Enligt lönekontoret är den genomsnittliga lönen för en undersköterska i kommunen 28 628 kr/månad och lönen för ett genomsnittligt vårdbiträde 25 099 kr/månad. Om man då räknar på ett snitt på 26 880 (182 kr/timme) så blir kostnaden för en enhet med 40 medarbetare där vikarier behöver tas in för allt tid totalt för steg 1, 116 307 kronor. För steg 2, 33 070kr, steg 3, 55 558 totalt 204 935 kr samt kostnad för 1,5 timme handledning 2 gånger för det antal handledare som är aktuella.

Satsningen att Silviahemscertifiera samtliga verksamheter i Österåkers kommun ska finansieras genom statsbidrag. Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att under 2021 fördela statsbidrag till landets kommuner för en äldreomsorgssatsning. I fördelning av statsbidrag för 2021 för att säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer har Österåkers kommun beviljats 16 676 071 kronor. Socialstyrelsen betalar ut medlen under 2021. Kommun ska senaste 2022-02-28 redovisa till Socialstyrelsen hur medlen har använt. Detta sker genom ett webbaserat återrapporteringsformulär. Rekvirerade medel för 2021 kommer inte att återkrävas. Verksamheterna som genomgår utbildning för Silviahemscertifiering kan ansöka om ersättning för såväl

utbildnings- som vikariekostnader i samband med utbildning och certifiering till Österåkers kommun. Detta kommer finansiera genom ovanstående statsbidrag.

Verksamheter i Österåker

I Österåkers kommun finns fyra särskilda boenden vars verksamhets drivs i kommunens egen regi alt. enligt lagen om offentlig upphandling, LOU, på uppdrag av Vård- och omsorgsnämnden.

- Görjansången drivs i egen regi och har 10 lägenheter med somatisk inriktning
- Enebacken drivs av Ansvar och Omsorg och har 108 lägenheter med både somatisk och demensinriktning. På Enebacken finns även korttidsboende och växelvård samt dagverksamhet som alla drivs av samma utförare.
- Vårdbo som drivs av Attendo och har 26 lägenheter. På denna enhet finns även en dagverksamhet med somatisk inriktning. Vårdbo är Silviahems-certifierade.
- Solskiftet om drivs av Attendo och har 36 lägenheter med somatisk inriktning. (30 månadsanställda och 19 timanställda)

Därutöver finns fem särskilda boenden som Österåkers kommun har avtal med enligt Lagen om valfrihetssystem, LOV för köp av platser.

- Kantrallvägen som drivs av Attendo och har 40 lägenheter med somatisk och demensinriktning. (25 medarbetare)
- Norrgårdshöjden som drivs av Humana omsorg och har 54 lägenheter med somatisk och demensinriktning. (50 tillsvidareanställda och 52 visstidsanställda)
- Muskötvägen 25 som drivs av Förenade Care och har 66 lägenheter med somatisk och demensinriktning. (66 tillsvidareanställda och 20 timanställda)
- Smedbygården som drivs av Redolaris AB och har 56 lägenheter med demensinriktning. (62 tillsvidareanställda)
- Villa Näs som drivs av Vardaga och har 60 lägenheter med somatisk och demensinriktning. (15 tillsvidareanställda och 14 timvikarier)

I Österåkers kommun finns en kommunal hemtjänst, Ljusterö hemtjänst. Nattgruppen för hela kommunen (fastland och öar) drivs även den i egen regi.

Sedan finns det 5 privata hemtjänstutförare med LOV avtal :

- RO Omsorg (13 anställda)

- Olivia hemomsorg (9 tillsvidareanställda, 2 vikarie, 5 timanställda)
- Omsorgsfamiljen Vård och Omsorg H. E. M. Buhres hemtjänst (85 anställda)
- Allegio Omsorg (65 anställda)
- Ersta hemtjänst (36 och timvikarier)

I Österåkers kommun finns två dagverksamheter:

- Dagverksamheten Hörnan med demensinriktning finns på Enebacken och drivs av Ansvar och omsorg.
- Dagverksamhet med somatisk inriktning finns på Vårdbo och drivs av Attendo. Verksamheten är Silviahems-certifierad.

Utöver detta finns även 4 träffpunkter i Österåkers kommun som drivs i egen regi:

- Träffpunkt Fyren som drivs tillsammans med frivilliga i väntjänsten
- Träffpunkt Görjansgården på Ljusterö
- Träffpunkt Solgården.
- Träffpunkt Solhälla

Träffpunkterna, nattpatrullen på fastlandet, syn och hörselinstruktör samt larmet har redan en planering för att Silviahems-certifieras och datum för uppstart är satt. Finansieringen är, för denna satsning, redan ordnad.

Mail har skickats ut till aktuella verksamheter/utförare för att inhämta information om intresset för att delta i en utvecklings-satsning för Silviahems-certifiering. Endast svar från tre särskilda boenden har inkommit. Muskötvägen som drivs av Förenade Care kan vara intresserade och Norrgårdshöjden som drivs av Humana är positivt inställda till att delta i utbildningen. Enebacken som drivs av Ansvar och Omsorg anser att de har andra prioriteringar i sin verksamhet och är därför inte intresserade av att Silviahems-certifieras i nuläget. Ansvar och Omsorg driver även dagverksamheten Hörnan samt korttidsboende och växelvård och inte heller där är det aktuellt med någon Silviahems-certifiering i nuläget enligt verksamhetschefen.

Fyra privata hemtjänstutföraren har svarat. Allegio Omsorg, har svarat att de har inlett ett arbete för att alla deras enheter ska bli certifierade inom stjärnmärkt demens och är intresserade av att byta ut Silviacertifieringen till Stjärnmärkt demens. RO Omsorg uppger att de tidigare har varit i kontakt med staben gällande Silviahems-certifiering och att de först kan skicka personal till

våren. Omsorgsfamiljen och Olivia hemomsorg uppger att de är intresserade av en certifiering.

Påminnelsemail har gått ut där verksamheterna har uppmanats att inkomma med antalet anställda och svar gällande intresse av Silviahemscertifiering.

Förutsättningar för Silviahemscertifiering

Verksamheter som kan vara aktuella för Silviahemscertifiering är särskilda boenden, dagverksamheter, träffpunkter och hemtjänstverksamheter. Även biståndshandläggare och administrativ personal kan certifieras. En Silviacertifiering av biståndshandläggarna är inte aktuell i dagsläget enligt enhetschefen. Processen för Silviahemscertifiering är omfattande och tar tid. En planering av en satsning på Silviahemscertifiering bör ske i nära samverkan med berörda verksamheter och genomföras under en längre tidsperiod. Tiden en certifiering tar är beroende på hur stor enheten är d v s vilket antal medarbetare enheten har. Maxtaket för antal personer per dag för utbildningen i steg 1 är 20 personer, steg 2, 25 personer och steg 3, 14 personer. Det kan därför bli flera grupper och flera dagar på stora enheter. En certifiering tar vanligt vis minst tre månader om allt fungerar enligt plan.

Vård och Omsorgsnämnden gör bedömningen att en särskild satsning på Silviahemscertifiering för kommunens särskilda boenden, hemtjänst, dagverksamheter och träffpunkter kan finansieras genom statsbidrag som Socialstyrelsen på Regeringens uppdrag fördelat. Österåkers kommun tilldelades 16 676 071 kronor från statsbidraget säkerställa god vård och omsorg av äldre personer.

Karin Leo
Sakkunnig